

Wat een geluk!

Ander werk van Toon Tellegen

Theo Thijssenprijs 1997
Hendrik de Vriesprijs 2006
Constantijn Huygensprijs 2007

Twee oude vrouwtjes (verhalen, 1994)
Misschien wisten zij alles (verzamelde dierenverhalen,
1995, 2007)
Dora. Een liefdesgeschiedenis (roman, 1998)
De trein naar Pavlovsk en Oostvoorne (verhalen en
een gedicht, 2000)
Een van ons zal omkijken (verzamelde gedichten, 2019)
Waar gaan we eigenlijk heen (met illustraties
van Thé Tjong-Khing, 2023)
Niemand's verjaardag (met illustraties van
Annemarie van Haeringen, 2024)

Toon Tellegen
Wat een geluk!

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2025

De verhalen in *Wat een geluk!* zijn afkomstig uit Scherven
brengen geluk, *Geluk bij een ongeluk*, *Voor het geluk geboren en*
Op goed geluk.

Copyright © 2025 Toon Tellegen
Voor overname kunt u zich wenden tot Em. Querido's
Uitgeverij B.V., Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam.

Omslag Brigitte Slangen
Omslagbeeld Regina Lukk-Toompere

ISBN 978 90 253 1862 8 / NUR 303
www.querido.nl

Op een ochtend blies de wind een brief onder de voordeur van de eekhoorn door. De envelop was blauw, en rook zout, alsof hij langdurig over de zee onderweg was geweest.

De eekhoorn maakte de brief open en las:

Eekhoorn,

Ik wens je van harte geluk met wat je hier leest. Ik hoop dat je erdoor geroerd zult raken en, wie weet, wel zult gaan wenen. Met tranen van geluk. Schrijf mij niet terug, maar geniet van mijn woorden en hoop vurig dat je nog meer van zulke brieven ontvangen zult.

Je nederige paradijsvogel

De volgende dag ontving de eekhoorn een brief in een rode envelop, die rook naar palmen en riet.

Eekhoorn,

Hoe vond je mijn vorige brief? Prachtig, hè? En deze is nog véél mooier. Deze brief zal je laten tintelen van ge-

luk. Tintel je wel eens van geluk? Of doe je iets anders van geluk? Stralen? Gloeien? Als het gloeien is, dan gloei je nu.

Je nietige paradijsvogel

De dag daarna was er een gele brief, die rook naar vuurhout en wilde thee.

Eekhoorn,

De brief die je morgen zult ontvangen... *dié* brief..

Je alleronvindbaarste paradijsvogel

De volgende ochtend zat de eekhoorn al vroeg voor zijn voordeur, luisterend naar de wind die misschien een nieuwe brief zou bezorgen.

De sprinkhaan woonde achter zijn winkel in een kamer met een tafel, een stoel en een bed, en met een bel die rinkelde als iemand 's avonds of 's nachts, wanneer de winkel gesloten was, iets wilde kopen en niet tot de volgende ochtend kon wachten.

Dat vond de sprinkhaan nooit erg.

Dan schoot hij in zijn groene winkeljas, ging de winkel in, opende de deur en vroeg waarmee hij de klant van dienst kon zijn.

En al was het maar een kam, een fluitje, een gedroogde beukenoot of een speld, hij wreef zich altijd in zijn handen, knikte en zei: 'Ik zal het even pakken.'

De klant ging tevreden naar huis met een kam, een fluitje, een gedroogde beukenoot of een speld en de sprinkhaan stapte weer in bed en sliep tot de zon opkwam en de eerste klanten alweer voor de deur stonden, of tot er opnieuw werd gebeld en iemand diezelfde nacht nog een

kast nodig had, met spiegeldeuren, twaalf planken, vier laden, koperen scharnieren en een ingebouwd laddertje om bij de bovenste plank te komen, en de sprinkhaan knikte en zei: 'Ik zal zo'n kast even halen', en even later de deur openhield voor de klant die met de kast op zijn rug in de nacht verdween.

Boven zijn bed hing een bord, waarop stond: IK HEB ALTIJD GELUK, dat hij ooit ergens ver weg, in de steppe, had gevonden.

Zeker weggegooid door iemand die geen geluk meer had, meende hij.

Hij had het mee naar huis genomen en aan de muur gehangen.

's Avonds, voor het slapengaan, las hij wat er stond, knikte en dacht: dat is waar, ik heb altijd geluk.

Hij hoopte dat hij het bord nooit weg zou moeten gooien. Maar als dat toch moest, ooit, dan zou hij achter 'geluk' het woord 'gehad' schrijven, en daarachter zijn naam, en dan het bord ergens begraven waar niemand het zou kunnen vinden.

Daarna stapte hij in bed, deed zijn ogen dicht en was benieuwd wie hem die nacht wakker zou bellen, en waarvoor.

Ik ben ongelukkig, dacht de schildpad op een ochtend. Verbaasd trok hij zijn hoofd onder zijn schild en dacht: hoe kom ik dáár nou bij? Ben ik ongelukkig? Ik ben helemaal niet ongelukkig. Volgens mij ben ik juist heel gelukkig.

Maar toen hij dat dacht voelde hij iets in zich knagen. Hij wist dat dat de twijfel was. Het is nog maar de vraag, dacht hij, of ik gelukkig ben.

Hij stak zijn hoofd weer naar buiten en wou dat hij ergens anders aan dacht. Maar er was niets aan te doen. Het ene moment dacht hij dat hij heel gelukkig was, en het andere moment dat hij diep en diep ongelukkig was.

Zo dacht hij uren verder, terwijl hij zijn hoofd schudde over zichzelf of instemmend knikte.

Tegen het eind van de ochtend wandelde de boktor langs de struik waaronder de schildpad zat.

‘Hallo boktor,’ zei de schildpad.

‘Hallo schildpad,’ zei de boktor en bleef staan.

‘Eh... boktor,’ zei de schildpad voorzichtig, ‘denk jij dat ik gelukkig ben?’

‘Tja,’ zei de boktor. Hij liep twee keer om de schildpad heen en vroeg hem op zijn rug te gaan liggen en met zijn benen te spartelen.

Vervolgens tilde hij hem op en hield hem hoog boven zijn hoofd in de richting van de zon. Hij kneep zijn ogen half dicht en dacht diep na. De schildpad hield zijn adem in.

Toen zette de boktor hem weer neer en zei: ‘Een beetje gelukkig. Je bent een beetje gelukkig.’

‘O,’ zei de schildpad. ‘En ongelukkig?’

‘Dat ben je ook een beetje. Ongeveer evenveel.’

De schildpad wilde hem nog iets vragen, maar de boktor zei: ‘Nee nee. Ik heb haast. Dag.’ En hij holde weg.

De schildpad zat voor zijn struik en dacht de hele middag na. Ik ben dus van allebei een beetje. Hoeveel is een beetje eigenlijk?

Hij wist wel dat hij soms een beetje honger had, of het een beetje warm had. Tamelijk warm. Zou tamelijk hetzelfde zijn als een beetje? vroeg hij zich af. En hij dacht aan verlepte paardenbloemen en oude berkenbladeren die hij een

beetje lekker vond, maar ook een beetje bitter.

Toen de zon onderging deed hij zijn ogen dicht, trok zijn hoofd onder zijn schild, kroop een stukje achteruit en viel in slaap.

Die nacht droomde hij dat hij een wolk was, een inktzwarte wolk, en dat hij regende. Maar hij regende niet zacht of vriendelijk, maar hard en striemend. Op de grond zag hij de olifant die met grote ogen omhoogkeek en riep: 'Zo hard heeft het nog nooit geregend!'

De schildpad regende door tot er niets meer van hem over was. Toen werd hij wakker.

De zon kwam op. De lucht was blauw. En tot zijn geluk dacht de schildpad er niet meer aan of hij gelukkig was of ongelukkig, en hoe gelukkig of ongelukkig.

Hij stapte onder de struik vandaan en begon zijn schild te poetsen met een uitvinding die hij op zijn verjaardag van de krekkel had gekregen en die bestond uit een tak, een borstel en een scharnier.

Nu glim ik, dacht hij even later. Hij wist dat bijna zeker. Stralend klom de zon boven het bos uit. De schildpad begon te wandelen. In de verte zag hij een boterbloem die hij nog voor de avond wilde bereiken.

De beer zat voor zijn huis te denken aan honingtaart en de geur van zoete wilgentaart en de bijzondere smaak van disteltaart, toen de krekel, in gedachten verzonken, langsliep.

‘Heb je soms toevallig taart bij je?’ vroeg de beer.

De krekel keek op en zei: ‘Nee.’

‘Nou ja,’ zei de beer, ‘kom toch maar even op bezoek.’

De krekel ging naar binnen.

De beer zei dat hij niets in huis had en schonk een schraal kopje thee in, dat hij zelf met tegenzin dronk. ‘Daar is niets aan te doen,’ zei hij.

De krekel vertelde hem dat hij somber was en een somber gevoel in zijn hoofd had.

‘Hoe ziet dat gevoel eruit?’ vroeg de beer.

‘Ik weet het niet,’ zei de krekel. ‘Ik denk grijs.’

‘Hoe smaakt het?’ vroeg de beer.

‘Bitter,’ zei de krekel. Soms meende hij zijn sombere gevoel te proeven.

De beer knikte. 'Ik weet wat je bedoelt,' zei hij. 'Ik heb eens een sombere taart meegemaakt.'

Het was op een verjaardag geweest, ver van het bos. Zeldzame dieren had hij daar gezien: de emoe, de bonttor, de mara en nog enkele dieren die zich zelden vertoonden. Wie er jarig was, was hem ontschoten.

'Hoe zag die taart eruit?' vroeg de krekel.

'Ook grijs,' zei de beer. 'Smakeloos grijs. Zo heet dat. Met grijze room en grijze suiker.'

De krekel zuchtte.

'Hij stond midden op tafel,' zei de beer. 'Niemand durfde hem op te eten.'

Hij keek de krekel aan. Maar de krekel keek in zijn lege kopje.

'Maar ik wel,' zei de beer toen. 'Ik durf elke taart op te eten, krekel.'

Hij sprong overeind en keek de krekel met vlamme ogen aan.

'Er is geen taart in de wereld waar ik bang voor ben!' riep hij.

'Hoe smaakte die taart?' vroeg de krekel.

'Verschrikkelijk,' zei de beer, terwijl hij weer ging zitten. 'Bitter en verschrikkelijk. Maar ik heb hem opgegeten. Tot de laatste kruimel.'

De krekel knikte, terwijl het sombere gevoel in zijn hoofd met kracht tegen zijn achterhoofd trapte.

‘Iedereen stond eromheen en was diep onder de indruk,’ zei de beer.

Hij vertelde dat het daarna nog een heel gezellige verjaardag was geweest. Hij had gedanst met de varaan, en er waren andere taarten geweest, milde taarten, aardige taarten, vrolijke taarten... Iedereen had hem hartelijk bedankt. Want zonder hem had die taart daar nog gestaan en zou het feest zijn mislukt.

Toen de beer was uitgesproken was het lange tijd stil. De zon scheen door de open deur naar binnen en de zwaluw vloog voorbij. De beer goot nog wat schrale thee in het kopje van de krekel, die niet wist wat hij zeggen moest.

‘Ik heb ook eens een ontroostbare taart gegeten...’ zei de beer. Maar toen wilde de krekel juist weggaan. Hij groette de beer en liep verder door het bos.